

# PŘESNĚ PŘEKÁŽKY

## k lékaři

se zdravotním postižením



Jaké překážky musí překonat osoba se zdravotním postižením v rozvojové zemi?



## Příběh 7leté Samerawit, která se už brzy postaví na vlastní nohy

Samerawit je sedm let a učí se číst. U dítěte, které chodí do školy, nic zvláštního. Ne však pro Etiopanku Samerawit. Narodila se s postižením, a proto nebylo jisté, jestli se někdy naučí sama posadit a mluvit.

„Když jsem Samerawit viděla poprvé, neuměla mluvit, sedět ani pohnout rukama,“ vysvětluje Mulu, rehabilitační asistentka. „Nejdřív jsem musela dát jejím rodičům naději, že můžeme Samerawit společně pomoci.“ Rada etiopských rodičů, kteří mají děti s postižením, nevěří, že jejich dětem lze pomoci.

Mulu za dívkou dochází každý den a cvičí s ní. Naučila to i její matku Abenet, aby s ní mohla pracovat, když je zrovna s jinými dětmi. Díky trpělivé práci rehabilitační asistentky i své matky se jednoho dne dokázala Samerawit sama posadit.

„Dřív jsem se kvůli Samerawitinu postižení obviňovala. Dnes jsem šťastná, moje holčička umí mluvit, posadit se a jezdit na svém vozíčku do školy,“ líčí matka s úlevou. Samerawit se převaluje v posteli, vtipkuje se svou sestrou a učí ji písmena. Brzy ji Mulu bude učit, jak se postavit.



## Samerawit z Etiopie



15 %

světové populace, tzn. přibližně 1 miliarda lidí, žije s nějakým typem postižení, z toho 80 % z nich žije v rozvojových zemích.

Osoby se zdravotním postižením (OZP) v rozvojových zemích mají ztížený přístup ke zdravotním službám, vzdělání a zaměstnání, proto jsou mnohem více ohroženi chudobou. Chudoba je často příčinou i důsledkem jejich postižení.

Vyloučením osob se zdravotním postižením dochází k porušování jejich základních lidských práv (např. práva na vzdělání, práva na přístup k veřejným službám). Společnost tím zároveň přichází o obrovský lidský potenciál, který by mohla využít ke svému rozvoji.

# Jaké překážky v rozvojových zemích brání osobám se zdravotním postižením v přístupu ke zdravotní péči ?

**Doprava** – cesta k lékaři je zejména pro obyvatele odlehlejších venkovských oblastí dlouhá, drahá a někdy riskantní. Znamená třeba i na několik dní opustit svou rodinu, práci a dům.

**Peníze** – zdravotní péče je v rozvojových zemích většinou velmi drahá. Pro běžného člověka tudíž obvykle znamená, že musí něco prodat nebo si půjčit peníze od příbuzných. Nemá totiž přístup ke zdravotnímu pojištění.

**Dostupnost potřebné péče** – v rozvojových zemích chybí odborný zdravotnický personál, zejména pak ten více specializovaný.

**Informovanost** – v méně rozvinutých oblastech je pro OZP těžké získat informace o svém postižení. Mnohdy tudíž ani neví, že se jejich postižení dá zmírnit nebo i zcela odstranit.

**Předsudky** – postižení je v mnoha kulturách přičítáno působení zlých duchů nebo potrestání za rodinné hříchy. Toto stigma brání OZP vyhledávat odbornou pomoc. Vůči předsudkům není vždy imunní ani zdravotnický personál.

## Důsledek?

Odhaduje se, že na světě je 228 milionů nevidomých ...

... jejichž slepotě bylo možno předejít, nebo by ji bylo možno odstranit léčbou či operací. K rehabilitačním službám má v rozvojových zemích přístup jen asi 2 % OZP. Včasná léčba nebo osvěta by mohla zcela zabránit vzniku mnoha postižení, nebo by mohla zmírnit jejich rozsah.

## Co s tím?

- změny zákonů a předpisů v rozvojových zemích
- zajištění finanční dostupnosti zdravotní péče
- školení zdravotnického personálu o specifikách postižení
- školení sociálních pracovníků a učitelů, aby byli schopni postižení rozpoznat a doporučit odbornou pomoc
- zajištění lepší sociální ochrany, zdravotní péče a rehabilitace
- zlepšení dopravní dostupnosti a přístupnosti budov
- informování veřejnosti o problematice postižení
- **budování inkluzivní společnosti, která OZP přijímá bez předsudků a dělá vše pro to, aby v ní i OZP našly uplatnění a mohly žít svůj život naplno**



Kampaň **PŘES PŘEKÁŽKY** je součástí projektu **Za inkluzivní rozvoj**, podpořeného z prostředků České rozvojové agentury a Ministerstva zahraničních věcí ČR v rámci Programu zahraniční rozvojové spolupráce ČR.

Více informací najdete na [www.prespreakazky.cz](http://www.prespreakazky.cz).

Tento materiál vytvořila a za jeho obsah zodpovídá organizace SVĚTLO PRO SVĚT. [www.svetloprosvet.cz](http://www.svetloprosvet.cz)

